

Dosarul nr.2ra-809/22
2-20157440-01-2ra-08062022

Prima instanță - Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud.: M. Scripliu)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Bălți (jud.: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Petrari Eugenia, reprezentată de avocatul Cepoi Ina,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Petrari Ion către Petrari Eugenia, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei cu privire la decăderea din drepturile părintești,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 02 decembrie 2021, prin care s-a admis apelul declarat de Petrari Ion, s-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 02 martie 2021,

c o n s t a t ă :

La 14 decembrie 2020, Petrari Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Petrari Eugenia, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Sîngerei cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivare a susținut că Petrari Ion și Petrari Eugenia s-au aflat în relații de căsătorie până în luna iunie 2020.

În timpul căsătoriei s-au născut doi copii, XXX, născută la XXX și XXX născut la XXX.

La 10 mai 2020, Petrari Ioana, în urma unui ritual de exorcism, i-a aplicat copilului XXX multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, cauzându-i vătămări grave, în urmă cărora copilul a decedat.

Ca urmare, în privința pârâtei Petrari Eugenia a fost inițiată o cauză penală în temeiul art. 151 alin.(4) Cod penal.

În cadrul cauzei penale a fost efectuat raportul de expertiză judiciară.

Prin raportul de expertiză judiciară nr. 202036S0066 din 19 august 2020 s-a constatat că Petrari Eugenia suferă de maladie cronică și evolutivă, schizofrenia paranoidă, sindrom halucinator-paranoid.

După starea de sănătate Petrari Eugenia nu a putut să conștientizeze acțiunile proprii și să le controleze, iar comportamentul acesteia prezintă pericol pentru societate.

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 18 noiembrie 2020 s-a constatat că Petrari Eugenia a comis fapta prejudiciabilă prevăzută de art. 151 alin.(4) Cod penal, în stare de iresponsabilitate.

În temeiul art. 23 alin.(1) Cod penal Petrari Eugenia s-a absolvit de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 151 alin.(4) Cod penal, pe motivul comiterii faptei în stare de iresponsabilitate.

În temeiul art.99 Cod penal s-a aplicat față de Petrari Eugenia, măsuri de constrângere cu caracter medical, cu internarea ultimei în Spitalul de Psihiatrie mun. Bălți, cu regim obișnui de supraveghere.

Astfel, în baza art. 67 lit. g) și h) din Codul familiei reclamantul solicită decăderea din drepturile părintești a Eugeniei Petrari în privința copilului minor XXX pentru a ocroti copilul de careva pericol pentru viața și sănătatea acestuia.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 02 martie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Petrari Ion, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01 aprilie 2021, Petrari Ion reprezentat de avocatul Teleba Vladislav a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 02 martie 2021 și emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 02 decembrie 2021, s-a admis cererea de apel declarată de avocatul Teleba Vladislav în interesele lui Petrari Ion.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 02 martie 2021, și s-a pronunțat o hotărâre nouă prin care:

Cererea de chemare în judecată depusă de Petrari Ion, s-a admis.

S-a decăzut din drepturile părintești Petrari Eugenia, în privința copilului XXX, născută la XXX.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202036S0066 din 19 august 2020 s-a concluzionat, că Petrari Eugenia suferă de maladie psihică cronică și evolutivă: „Schizofrenia paranoidă. Sindrom halucinator-paranoid”. Totodată Petrari Eugenia nu manifestă semne de retard în dezvoltare psihică. Conform stării psihice Petrari Eugenia nu a putut să conștientizeze acțiunile proprii și să le controleze. La momentul comiterii faptei incriminate, Petrari Eugenia suferea de maladie psihică cronică și evoluativă „Schizofrenie paranoidă. Sindrom halucinator-paranoid”, starea psihotică manifestată prin dereglări de percepție (halucinații auditive), idei delirante de relații de vrăji, cu caracter mistic, gândirea incoerentă, paralogică, comportament neadecvat, bizar, frică, anxietate. Conform stării psihice nu avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci acționând fără discernământ. Comportamentul Eugeniei Petrari reieșind din starea psihică actuală, prezintă pericol pentru societate.

Că consecință a acestei maladii, Petrari Eugenia la 10 mai 2020 a comis un șir de acțiuni violente față de copilul său minor XXXX, soldate cu decesul copilului.

În speță, decăderea din drepturile părintești a Eugeniei Petrari față de copilul său are drept scop protejarea drepturilor copilului XXX a bunei sale dezvoltări, atât fizice cât și morale.

Printr-o hotărâre judecătorească Petrari Eugenia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art.151 alin.(4) Cod penal fiind supusă măsurii de constrângere cu caracter medical, cu internarea acesteia în Spitalul de Psihiatrie.

Instanța de apel a reținut că mama Petrari Eugenia, poate pune în pericol sănătatea fizică și psihică a copilului, dezvoltarea lui morală, învățătura și instruirea copilului.

Mama copilului XXX, Petrari Eugenia a fost recunoscută iresponsabilă pentru comiterea unor acțiuni violente față de un alt copil al său, soldată cu decesul copilului, aceasta prezentând pericol pentru societate și pentru copilul său minor Petrari Ioana.

În circumstanțele date, instanța de apel a concluzia că mama copilului Petrari Eugenia reprezintă un pericol pentru copilul său minor Petrari Ioana, iar prin fapta comisă Petrari Eugenia a săvârșit o infracțiune care s-a soldat cu decesul fiului acesteia Petrari Vasile.

La 17 mai 2022, Petrari Eugenia, reprezentat de avocatul Cepoi Ina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 02 decembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare, în instanța de apel.

În motivare a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel o consideră ilegală, cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Instanța de apel la adoptarea soluției nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice stabilite și nu a elucidat toate circumstanțele esențiale ale cauzei, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții premature.

Decizia instanței de apel a fost adoptată prematur, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate în coroborare cu cumulul de probe prezente la dosar, ceea ce a dus la încălcarea normelor de drept procedural și la examinarea superficială și evazivă a cauzei.

La materialele dosarului am fost prezentate un șir de probe și înscrisuri care atestă faptul că într-adevăr doamna Petrari Eugenia a fost declarată iresponsabilă și fapta prejudiciabilă care a comis nu a fost comisă cu intenție, dar fără discernământ.

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 18 noiembrie 2020 nu a fost stabilită intenția Eugeniei Petrari la comiterea faptei, deoarece conform raportului de expertiză judiciară din 19.08.2020 la momentul comiterii faptei prejudiciabile nu avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci acționând fără discernământ.

Astfel, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că în speță nu este întrunit temeiul prevăzut la art.67 lit. g) Codul familiei, deoarece în privința Eugeniei Petrari nu există o sentință de condamnare pentru comiterea infracțiunilor premeditate contra vieții și sănătăți copiilor sau a soțului.

Faptul că Petrari Eugenia suferă de o boală psihică nu constituie temei de decădere din drepturile părintești.

Potrivit informației din 03 februarie 2021 eliberată de Instituția Medico-Sanitară Publică, Spitalul de Psihiatrie Bălți se atestă că starea de sănătate a Eugeniei Petrari este satisfăcătoare, iar dereglări psihotice acute nu manifestă.

Recurentul a invocat că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

În opinia recurentului, instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esență și a da apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 02 decembrie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de apel a comunicat reprezentantului recurentului decizia motivată la 18 martie 2022, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 124.

Prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

La 02 martie 2022, a fost emisă Dispoziția nr. 5 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care la pct. 5.1.2 a prevăzut că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare la data intrării în vigoare a dispoziției, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Prin Dispoziția Comisiei Situații Excepționale nr.13 din 31 martie 2022, termenele de exercitare a căilor de atac întrerupte prin Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, au fost substituite cu noi termene, de aceeași durată, care au început a curge de la 04 aprilie 2022,

Astfel, termenul de prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă a început a curge de la data de 04 aprilie 2022.

Respectiv, cererea de recurs declarată la 17 mai 2022, este depusă în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 08 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 15 iunie 2022, potrivit avizelor de recepție de la fila dosarului 141-142.

Până la data examinării recursului intimații referință nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs

cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs precum că prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 18 noiembrie 2020 nu a fost stabilită intenția Eugeniei Petrari la comiterea faptei, deoarece conform raportului de expertiză judiciară la momentul comiterii faptei prejudiciabile nu avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și nu le putea dirija, deci acționând fără discernământ și faptul că Petrari Eugenia suferă de o boală psihică nu constituie temei de decădere din drepturile părintești, sunt neîntemeiate.

În cauza S.S vs Slovenia din 30 octombrie 2018, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a constatat nici o încălcare privind decăderea din drepturile părintești a mamei bolnave mintal, constatând incapacitatea mamei de a îngriji de copilul său.

În speță, Colegiul consideră corectă soluția instanței de apel, iar, dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității

recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Petrari Eugenia, reprezentată de avocatul Cepoi Ina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Petrari Eugenia, reprezentată de avocatul Cepoi Ina.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh